

Τα ναυπηγεία που σήμαναν την ανατολή του καπιταλισμού στο πρώην κομμουνιστικό μπλοκ βρίσκονται στη δύση τους

Η Αλληλεγγύη δεν μένει πια στο Γκντανσκ

Πολωνία, του απεσταλμένου μας ΚΩΣΤΑ ΠΛΙΑΚΟΥ

Σε ποιο οικονομικό σύστημα είναι πιο δύσκολο να υπερασπιστείς τα δικαιώματα των εργατών; Στον καπιταλισμό ή στον κομμουνισμό; «Μα, φυσικά στον καπιταλισμό»... Μια απάντηση που έχει μεγάλη αξία αν σκεφτεί κανείς ότι προέρχεται από τους ίδιους εργάτες που γκρέμισαν τον κομμουνισμό.

Δεκεμβριανό πρωινό στο Γκντανσκ, την πόλη σύμβολο για την Πολωνία της οποίας οι πολίτες έριξαν το σοβιετικό τείχος οχτώ χρόνια πριν από την τελική πτώση του. Τα μεγάλα γράμματα πάνω από την πύλη ξεχωρίζουν από μακριά. «Stocznia Gdańska». Τα ναυπηγεία της πόλης, γενέθλιος τόπος της Αλληλεγγύης, του συνδικάτου που, σύμφωνα με τον ιστορικό του ηγέτη Λεχ Βαλέσα, «ξερίζωσε το δόντι της αρκούδας», βρίσκονται στη δύση τους. Το μόνο που παραμένει ίδιο είναι το δάσος από γερανούς και ο αδύναμος πια χτύπος της καρδιάς της Αλληλεγγύης να ακούγεται πίσω από σκραπ και γυμνές λαμαρίνες. Κάνοντας μια βόλτα στο νησάκι Οστρόβ όπου βρίσκονται μερικές από τις ναυπηγικές κλίνες δεν είναι δύσκολο να καταλάβει κανείς τον μαρασμό του ναυπηγείου και την απογοήτευση στα πρόσωπα των εργατών.

Η περίπτωση των ναυπηγείων του Γκντανσκ μοιάζει λίγο με αυτή της Ολυμπιακής. Ζημιογόνα επιχείρηση, που στα προηγούμενα χρόνια δέχθηκε κατά παράβαση των κοινωνικών νόμων σημαντικές κρατικές χρηματοδοτήσεις. Τώρα η επιτροπή ανταγωνισμού Νέλι Κρους ζητάει τα χρήματα πίσω, το κλείσιμο μονάδων και την ιδιωτικοποίηση όσων έχουν απομείνει. Στο Γκντανσκ, εκτός από

το ομώνυμο ναυπηγείο, υπάρχουν άλλες δύο ναυπηγικές μονάδες οι οποίες στην ουσία ενώνονται σχηματίζοντας μια τεράστια παραθαλάσσια ζώνη που εκτείνεται μέχρι τη γειτονική πόλη Γκντίνια. Η κυρία Κρους ζητάει το κλείσιμο των ναυπηγείων της Γκντίνια ενώ για τις άλλες δύο μονάδες δέχεται μεγάλες πιέσεις να κρατηθούν ανοικτές. Η κατάσταση με το ιδιοκτησιακό καθεστώς και τις κρατικές επιδοτήσεις είναι τόσο μπερδεμένη που ακόμη και η επιτροπή τα έχει βρει σκούρα.

Το παλιό ναυπηγείο του Γκντανσκ έχει περάσει από πέρυσι στον έλεγχο της ουκρανικής Donbass η οποία ωστόσο πήρε σχεδόν εκβιαστικά 38 εκατομμύρια ευρώ επιδότηση από την πολωνική κυβέρνηση για να τρέξει το σχέδιο αναδιάρθρωσης. Τα τελευταία 20 χρόνια έχουν χαθεί 17.000 θέσεις εργασίας, λέει στον ΕΤ ο σημερινός πρόεδρος της Αλληλεγγύης Κάρολ Γκουζικίεβιτς. Σήμερα εργάζονται 2.300 άνθρωποι στα ναυπηγεία ενώ συνεργασία υπάρχει με 50 εταιρίες τη στιγμή που πριν από 20 χρόνια ο αριθμός τους ήταν τριπλάσιος. Εφόσον το σχέδιο

συρρίκνωσης προχωρήσει, οι θέσεις εργασίας θα μειωθούν κι άλλο. «Η μόνη λύση είναι να κρατήσουν δύο από τις τρεις μονάδες μας», λέει ο Πάβελ, που δουλεύει εκεί πάνω από 20 χρόνια. Αν κρατήσουν μόνο μια μονάδα, όπως ήταν το αρχικό σχέδιο, το ναυπηγείο θα καταλήξει να κατασκευάζει μόνο κοντέινερ και μικρά ψαράδικα, ισχυρίζονται οι εργαζόμενοι.

«Από τη στιγμή που χάσαμε την αγορά της Σοβιετικής Ενωσης η οποία απορροφούσε το 90% της παραγωγής μας είναι φυσικό τα σχέδια να αναθεωρούνται», θα μας πει ο Λεχ Βαλέσα. Για τους εργάτες το παιχνίδι φαίνεται ότι είναι χαμένο και ότι η Γκντίνια πάει για κλείσιμο. Πριν από

01

«Παλέψαμε για έναν καπιταλισμό διαφορετικό από αυτόν που ζούμε σήμερα»

ΚΑΡΟΛ ΓΚΟΥΖΙΚΙΕΒΙΤΣ
ΗΓΕΤΗΣ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

μερικές εβδομάδες μάλιστα κυβέρνηση και Αλληλεγγύη συμφώνησαν στο ύψος των αποζημιώσεων για όσους εργαζομένους προχωρήσουν σε οικειοθελή αποχώρηση.

Τη δύσκολη κατάσταση αναγνωρίζει και ο κ. Γκουζικίεβιτς που έφτασε μάλιστα στο σημείο να ευχαριστήσει δημόσια την κ. Κρους γιατί, όπως λέει, «νοιάζεται για τα ναυπηγεία περισσότερο απ' ό,τι η πολωνική κυβέρνηση». Παλιά στελέχη της Αλληλεγγύης όπως ο κ. Γιέρζι Μπόροβτσak, σήμερα δημοτικός σύμβουλος του Γκντανσκ, σηκώνουν τα χέρια ψηλά στη λογική του «τι να κάνουμε; έτσι είναι η αγορά».

kpliakos@e-tipos.com

Ιστορικό

1945

Ιδρύονται τα ναυπηγεία με το όνομα «Ναυπηγεία Λένιν», στο ίδιο σημείο που υπήρχαν πριν τα δύο γερμανικά ναυπηγεία Σιχάου και Ντάντσειχ, τα οποία είχαν καταστραφεί κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

1970

Ξεκινάει η μεγάλη απεργία των εργατών, η οποία πήρε μορφή γενικής εξέγερσης. Πάνω από 700 άνθρωποι σκοτώθηκαν και 3.000 συνελήφθησαν. Ο πρωθυπουργός Βλάντισλαβ Γκομούλκα αναγκάζεται να παραιτηθεί.

1980

Ιδρύεται η Αλληλεγγύη, το πρώτο μη κομμουνιστικό συνδικάτο στην Ανατολική Ευρώπη. Ξεκινάει η μεγάλη απεργία των εργατών. Η κυβέρνηση Γιαρουζέλσκι, μετά την κήρυξη στρατιωτικού νομού, αναγκάζεται να διαπραγματευτεί μαζί τους.